Дәріс 5

Жергілікті сметаны жасау тәртібі. Сметалық құжаттаманың нысандары.

<u>Дәріс жоспары:</u>

1 Жергілікті сметаларды дайындау тәртібі.

2 Смета құжаттамасының нысандары.

Сметалық құжаттама кішігірім құрылыс элементтерінен үлкенірек құрылыс элементтеріне ауысатын белгілі бір ретпен құрастырылады: белгілі бір жұмыс түрлері (шығындар) → объект → іске қосу кешені → құрылыс кезеңі → тұтастай алғанда құрылыс.

Құрылыс объектісі – жеке ғимарат (өндіріс ғимараты немесе цех, қойма, станция, көкөніс қоймасы, тұрғын үй, клуб және т.б.) немесе барлық байланысты объектілері (галереялар, эстакадалар, жолдар, галереялар, эстакадалар) бар құрылыс (көпір, тоннель, платформа, бөгет және т.б.). т.б.), жабдықты, жиһазды, инвентарьды, коммуналдық және қосалқы құрылғыларды, сондай-ақ қажет болған жағдайда іргелес инженерлік желілермен және жалпы учаскелік жұмыстармен (тік жоспарлау, абаттандыру, көгалдандыру және т.б.) . Құрылыс объектісі сондай-ақ жалпы технологиялық немесе басқа мақсаттағы ғимараттар мен құрылыстардың жиынтығы болуы мүмкін (цехтар блогы, отын қоймасы бар қазандық, су алу, тазарту немесе басқа құрылыстар тобы). Кәсіпорындарды, өнеркәсіптік немесе тұрғын үй-азаматтық кешендерді салу кезінде жекелеген объектілерге қызмет көрсететін және қосалқы құрылыстары (сумен жабдықтау, кәріз, жылу, газдандыру, электрмен жабдықтау және т.б.), кірме жолдар, зауытішілік немесе ішкі құрылыстары бар сыртқы желілер жатады. - кварталдық жолдар, басқа да жалпы учаске жұмыстары.

«Объекті» түсінігі «құрылыс» түсінігімен сәйкес келуі мүмкін, егер құрылыс алаңында жобаға сәйкес қосалқы және қосалқы объектілерді (мысалы, өнеркәсіпте - ғимарат) тұрғызбай тек бір ғана негізгі мақсаттағы объект салынса. негізгі мақсаттағы шеберхананың, көлікте – темір жол вокзалының ғимараты, тұрғын үй және азаматтық құрылыста – тұрғын үй, театр, мектеп ғимараты және т.б.).

Іске қосу кешені – құрылыс алаңының немесе оның кезеңінің бөлігі болып табылатын, пайдалануға берілуі жобада көзделген өнімдерді өндіруді немесе қызметтерді көрсетуді қамтамасыз ететін бірнеше объектілер.

Құрылыс кезеңі - пайдалануға беру жобада көзделген өнімді шығаруды немесе қызметтерді көрсетуді қамтамасыз ететін ғимараттар, құрылыстар мен құрылғылар тобынан тұратын құрылыстың бөлігі. Құрылыс кезеңі бір немесе бірнеше іске қосу кешендерінен тұруы мүмкін.

Кәсіпорындарды, ғимараттарды және құрылыстарды (немесе олардың кезектерін) салудың сметалық құнын анықтау үшін келесі құжаттаманы ресімдеу ұсынылады:

а) жобаның бөлігі ретінде (жұмыс жобасы):

- жергілікті және объектілік сметалар;

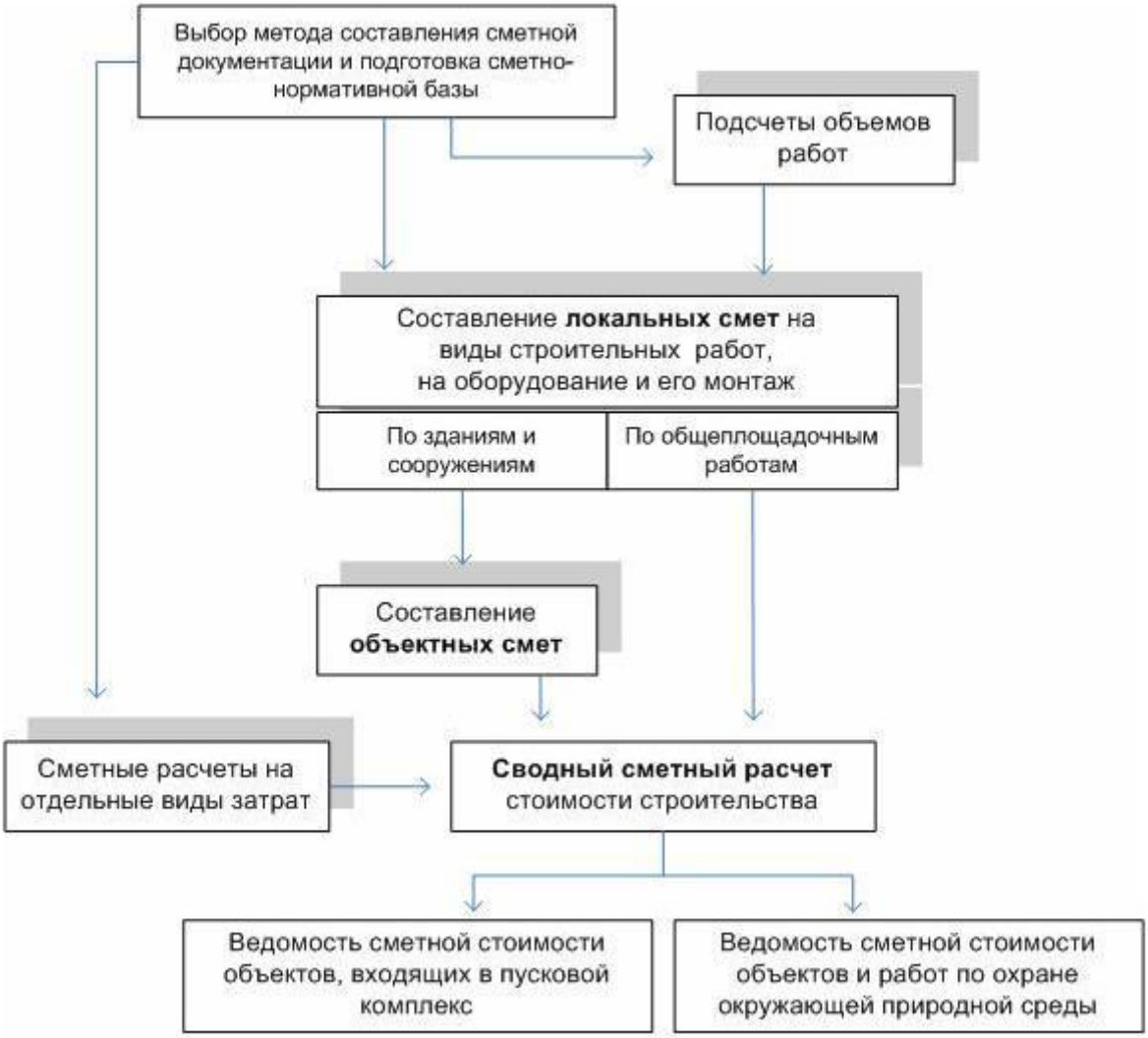
- шығындардың жекелеген түрлері бойынша сметалар;

- құрылыс (жөндеу) құнының жиынтық сметалық есебі;

- шығындардың қысқаша мазмұны (қажет болған жағдайда);

б) жұмыс құжаттамасының (РД) құрамында: жергілікті және объектілік сметалар.

Құрылыстың сметалық құжаттамасын әзірлеу тәртібі

Жергілікті сметалар *– жұмыс жобасын, жұмыс құжаттамасын (жұмыс сызбаларын) әзірлеу кезінде анықталған көлемдер негізінде жұмыстардың және шығындардың жекелеген түрлері бойынша құрастырылатын бастапқы сметалық құжаттар.*

Жергілікті сметалар жұмыстардың көлемі мен шығындары түпкілікті анықталмаған және жұмыс құжаттамасы негізінде нақтылануға жататын жағдайларда жұмыстардың жекелеген түрлері мен шығындар бойынша да жасалады.

Объектілік сметалар – жалпы объект бойынша жергілікті сметалардың мәліметтерін біріктіреді және олардың негізінде тапсырыс беруші мен мердігерлер арасында құрылыс өнімдерінің сметалық құны бойынша есептеулер жүргізілетін сметалық құжаттар болып табылады.

Объектілік сметалар *– өз құрамында жалпы объект бойынша да жергілікті сметалар мен жергілікті сметалардың мәліметтерін біріктіреді және, әдетте, жұмыс құжаттамасы негізінде нақтылануға жатады.*

Сметалық лимитті анықтау үшін қажетті шығындардың жекелеген түрлері бойынша сметалық есеп айырысулар, егер шығындардың бұл түрлері сметалық нормативтерде

ескерілмесе, жергілікті сметаларды жасау сияқты құрастырылады. Бұл ретте жергілікті бюджеттердің есептеулерінің (сметалары) үлгілерін пайдалану ұсынылады.

Кәсіпорындарды, ғимараттарды, құрылыстарды (немесе олардың кезектерін) салу құнының жиынтық сметасы – жалпы құрылыс бойынша қаржылық шығындардың сомасын анықтайды және объектілік сметалық, объектілік сметалық және шығындардың жекелеген түрлері бойынша сметалық есептер мәліметтерін қамтиды.

***Шығындар жиыны** – өндірістік объектілермен қатар жобалық-сметалық құжаттамалар: тұрғын үй-азаматтық-азаматтық мақсаттағы; салалық базаларды салу; қосалқы ауыл шаруашылығы және халыққа тұрмыстық қызмет көрсету объектілері, қалалық жерүсті жолаушылар көлігі объектілері, жолдар, эстакадалар және ұқсас инженерлік құрылыстар.*

Егер жобада кәсіпорынды (мекемені) іске қосу кешендерімен пайдалануға беру көзделсе, онда сметалық құжаттаманың құрамында іске қосу кешендерінің құрамына кіретін объектілер құрылысының сметалық құнының ведомостары әзірленеді.

Кәсіпорынды, ғимаратты және құрылысты салу кезінде қоршаған ортаны қорғау шараларын жүргізу көзделген жағдайларда қоршаған ортаны қорғау жөніндегі объектілер мен жұмыстардың сметалық құнының актісі жасалады.

<u>Бақылау сұрақтары:</u>

1. Жергілікті бағалаулар.
2. Объектілерді бағалау.
3. Шығындардың қысқаша мазмұны.

<u>Ұсынылатын әдебиеттер:</u>

***1.** НДЦС РК 8.01-08-2022. Государственные нормативы в области архитектуры, градостроительства и строительства. Нормативные документы по ценообразованию и сметам. Порядок определения сметной стоимости строительства в Республике Казахстан.*

***2.** НДЦС РК 8.04-09-2022. Государственные нормативы в области архитектуры, градостроительства и строительства. Нормативные документы по ценообразованию и сметам. Сметные нормы дополнительных затрат. Затраты на организацию и управление строительством.*

***3.** НДЦС РК 8.04-03-2022. Государственные нормативы в области архитектуры, градостроительства и строительства. Нормативные документы по ценообразованию и сметам. Единичные сметные цены на строительно-монтажные работы.*

***4.** НДЦС РК 8.04-07-2022. Государственные нормативы в области архитектуры, градостроительства и строительства. Нормативные документы по ценообразованию и сметам. Индексы стоимости для строительства.*

***5.** Жаутикова С.А., Абдрахманова К.А., Иманов Е.К., Хан М.А. Сметное дело. Учебное пособие. Караганда: НАО «Карагандинский технический университет имени Абылкаса Сагинова», 2024 г.*

***6.** https://adilet.zan.kz/ - Нормативная база РК.*

***7.** https://abccenter.kz/ - АВС Сметные решения.*